

ANNE BABA TUTUMLARI

Psk. Dan. Mehlika Zeynep Yurt
[instagram.com/mehlikazeynepp](https://www.instagram.com/mehlikazeynepp)

- Aile çocuğun ilk sosyal deneyimlerini edindiği yerdir.
- Kişilik gelişiminde aile çok önemli bir rol-modeldir.
- Çocuğun aile ortamında olumlu kişilik özellikleri geliştirmesinde ailenin çocuğa karşı sergilediği tutumlar çok önemlidir.
- Aile bireyleri çocuklarına karşı sağlıklı ve tutarlı tutumlar sergilemelidir.
- Anne babanın kişilik özellikleri, sosyo-kültürel yapıları çocuk yetiştirmedeki tutumlarını etkileyebilir.

ANNE BABA TUTUMLARI

- **OTORİTER**
- **İLGİSİZ**
- **AŞIRI İZİN VERİCİ**
- **TUTARSIZ**
- **AŞIRI KORUYUCU**
- **MÜKEMMELLİYETÇİ**
- **DEMOKRATİK**

OTORİTER TUTUM

- Bu tutumu benimseyen anne ve babalar, aşırı kontrolcüdür.
- Etkileşimlerinde daha az sıcak ilişkiler kurarlar.
- Çocuğun gelişim düzeyini ve isteklerini dikkate almadan, çocuktan kendilerinin uygun gördükleri gibi davranmalarını isterler.
- Kurallar katı bir şekilde uygulanır ve itaate önem verilir.

- Ailenin istediği davranışlar yerine getirilmediğinde çocuk cezalandırılır.
- Otoriter tutuma sahip ailelerin çocukları daha bağımlı ve daha zayıf ilişkilere sahip olabilirler.
- Bu tutuma sahip ailelerde yetişen çocuklar daha itaatkar ve saldırgan olma eğilimindedirler.
- Otoriter tutuma sahip ailelerde yetişen bireylerde tedirginlik, stres, kararsızlık ve özgüven eksikliği görülür.

İLGİSİZ TUTUM

- İlgisiz anne babalar çocuğun isteklerine karşı herhangi bir sınırlama getirmezler, onun istek ve gereksinimlerine kayıtsız davranırlar.
- Çocuklarını önemsememezler ve onları görmezden gelirler.
- Bu ailelerde yetişen çocuklar:
 1. Zamanla olumsuz davranışlar sergilemeye başlarlar.
 2. Dikkat çekmeye ve varlığını çevresine ispat etmeye çalışırlar.
 3. saldırgan.,iletişim sorunları yaşayan ve özgüveni düşük bireyler olabilirler.

AŞIRI İZİN VERİCİ TUTUM

- Bu tutuma sahip anne babalar çocuklarının istekleri mantıklı olmasa bile yerine getirirler.
- Anne babanın isteklerinden çok çocuğun istekleri ön plandadır.
- Çocuğa herhangi bir sınır konulmaz ve sınırsız özgür olabilecekleri bir ortam yaratılır.

- Çocuğun hatalı davranışları hoşgörü ile karşılanır ve kabul görür.
- Çocuk,ailede söz sahibi kişi konumundadır.
- İzin verici tutumu benimseyen ailelerde nadiren disiplin uygulanır.

■ Bu tutumla yetişen çocuklar:

1. Daha bağımlı bireyler olurlar.
2. Sosyal açıdan daha az sorumluluk alma eğilimi gösterirler.
3. Sosyal gelişim ve özdenetim konusunda daha fazla sorun yaşarlar.
4. Doğruyu yanlış ayırt etmede sorun yaşayan bireyler olabilirler.

TUTARSIZ TUTUM

- Bu tutuma sahip aileler, aşırı hoşgörölü davranış ile otoriter tutum arasında gidip gelirler.
- Çocuğun yaşadığı toplum içinde onaylanan ve onaylanmayan davranışları öğrenmesi gerekir.
- Tutarsız tutumu benimseyen ailelerde onaylanan davranışın ne olduğu çocuk tarafından anlaşılmadığı için sorun yaşanır.

- Tutarsız tutumu benimseyen ailelerde aynı çocuk için ebeveynlerden birinin doğru bulduğu davranışı diğer yanlış olarak değerlendirmektedir.
- Bu tutuma sahip ailelerde yetişen çocuklar:
 1. Karar vermekte zorlanan,
 2. Diğer insanlara g¼ven duymayan,
 3. Dengesiz,tutarsız,aşırı isyankar ya da tam tersi boyun eğici bireyler olarak yetişirler.

AŞIRI KORUYUCU TUTUM

- Koruyucu tutuma sahip aileler, çocuklarını aşırı derecede korur ve kontrol ederler.
- Çocukların yapabileceği pek çok şey, anne baba tarafından yapılır ve bu nedenle çocukların kendi deneyimleri yoluyla öğrenmeleri engellenir.

- Koruyucu tutum altında yetişen çocuklar:

1. Kendisini savunamayan,
2. Karar verme becerileri gelişmemiş,
3. Kendi işini yapamayan kişiliğe sahip olurlar.

MÜKEMMELLİYETÇİ TUTUM

- Bu tutuma sahip aileler, yaşantıları boyunca ulaşamadıkları amaçlara kendi çocuklarının potansiyellerine bakmadan ulaşmalarını beklerler.
- Çocuklarından beklentileri yüksektir.
- Çocuklarının hata yapmalarını kabullenemezler.
- Bu ailelerde yetişen çocuklar:

1. Bu ağır beklentiler altında ezilerek,sağlıklı bir kişilik geliştiremeyebilirler.
2. Hep başarıya yönelik çabalarlar ve istedikleri seviyeye ulaşamadıklarında hayal kırıklığı yaşarlar.
3. Çoğu zaman beceriksiz hissederler.
4. Kendinin değersiz ve başarısız olduğunu düşünür.

DEMOKRATİK TUTUM

- Anne baba tutumları arasında en sağlıklı olan tutumdur.
- Bu tutumda çocuklara hoşgörölü, güven verici ve destekleyici yaklaşım benimsenir.
- Bu tutuma sahip anne babalar, çocuklarına sıcak davranır ve koşulsuz saygı ve sevgi gösterirler.
- Çocukların her durumda düşüncelerini paylaşmalarını destekler.
- Anne babanın davranışı birbiriyle tutarlı ve kararlıdır.

- Demokratik tutuma sahip anne babalar her çocuğun kendine özgü bir gelişim kapasitesi olduğunu bilir ve ona göre davranırlar.
- Çocuklarından gelişimlerine uygun düzeyde olgun davranmalarını beklerler.
- Aileler çocukları ile ortak etkinliklerde bulunurlar,onlara sorumluluk verirler,gerektiği zaman desteklerler.
- Demokratik ailelerde özerk davranışlar desteklenir.
- Çocuğun kendini ifade etmesine ve özdenetim kazanmasını sağlayacak ortamlar sunulur.

- Demokratik tutuma sahip ailelerin çocukları:

1-Sosyal ve duygusal anlamda daha yeterlidirler.

2-Diğer bireylerle daha çok iş birliği içerisinde.

3-Kendine güvenir.

4-Uyumlu, yaratıcı,bağımsız,sorumluluk sahibi olurlar.

5-İnsanlara güvenebilen ve sevilen bireyler olarak yetişirler.

ÖNERİLER!!!

- Çocuklar, kimse ile **kıyaslanmamalıdır**.
- Örneğin “ Ablan ne kadar temiz, sen niye bu kadar üstünü kirletiyorsun”
- Çocuk **koşulsuz** sevilmelidir.
- Şu davranışı yaparsan seni severim, şunu yapmazsan seni sevmem”
- Çocuğun olumsuz davranışları yerine **olumlu davranışları** ön plana çıkarılmalıdır.
- Çocuklara **birer birey olarak saygı** gösterilmelidir.

- Çocuğun **duygularını rahatlıkla ifade edebileceği ortamlar** sağlanmalıdır.
- Çocuklara, **gelişim düzeylerine uygun kurallar** konulmalı ve bu kuralların gerekçeleri açıklanır.
- Örneğin “Yemeğini bitirmelisin çünkü iyi beslenmek bizi hastalıktan korur”.
- Çocuklara günlük yaşamda, **karar verme davranışı** kazanabilmeleri için ortam sağlanmalıdır.
- Çocukların günlük yaşamlarında **problem çözme becerileri** geliştirmeleri desteklenmelidir.

- Aile bireyleri,çocuklara kendi evlerinde **rahat ve mutlu** hissedecekleri ortamlar sağlanmalıdır.
- Aileler çocuklarıyla **nitelikli zaman** geçirmelidir.
- Gelişimine uygun etkinliklerde **bağımsız davranış gösterme fırsatı** sunulmalıdır.
- Çocuklara **gelişimlerine uygun sorumluluk** verilmelidir.

Örneğin,akşam yemeği için masa hazırlamada çocuktan peçeteleri yerleştirmesi veya masa örtüsünü sermede yardım etmesi istenebilir.

TEŞEKKÜRLER..

